

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Haandbog i Verdens-Historien. Første Deel

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 514. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1833_518A_1-txt-shoot-idm27898/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Bespønder, har vi kun Billeder, men disse, tilligemed den Plu-
tarkiske Byens-Beskrivelse og Mems Historie, sætte os dog i
Stand til at kende ham, som historisk Person, paa en Prøve.

At Arkadien var det „Græske Schweiz“ og
gjenremtes derfor bestandig, hos Digterne, af Hyede-
Kloften, det ved Man nok, og Ligheden er saarigt mere
paafaldende, som Hyede-Kvæet paa ingen af Stedene synes
at have begejstret nogen Indfødt, undtagen Historie-Skriverne
Polybius fra Megalopolis og Johannes fra Schaf-
hausen; men Historien viser os dog, at der virkelig haade
ved Kelti og Keltene (Bacia) har fundet en vis daglig-
dags Begejstring Sted ved Søer-Hytterne, Jægers-Hornet og
Kø-Kloften, som Polybius vist meget rigtig, kalder den „Mus-
sikalske“ der grundtes til den „Maleriske.“ Polybius for-
tæller os nemlig, at hans Lands-Mænd, Arkaderner, var
de eneste Gæster, der havde indlært Tonens Kunst i
deres hele Stats-Forsamling og gjort den til Hoved-Sagen ved
Angdommens Opdragelse, saa Ingen holdt det for en Skam
at være uvidende i andre Kundskaab-Fag, men heller Ingen
kunde være bekendt enten at sige, han var umusikalsk, eller at
undlaae sig, naar Man bad ham sange, da det var kvæb
Alle fra Buggen af og til de blev tredies Kar, var evet
og oplært i. Bornene begyndte med at lære de gamle Kvæb
og Kæmpe-Viser til indfødte Guders og Heltes Præis, og
derfra gik Man over til Støtterne af Philonen og Tim-
otheus, som var indrettede til at opføres paa Nachos-Festen
med Dands og Kloite-Spil, dels af Børn og dels af Ung-
dommen, ligesom da i det Hele de offentlige Festselskaber ikke
bestod i at lutte til fremmede Skapsøder, men i selv at sange
rundt. Ligeledes havde Man Difer-Silber og andre Samvæm,
hvor begge Kien mødtes og haade Piger og Drengene dannede
Chor, og naar Man gik i Slag, sang Man, ligesom de gamle
Spartanere og Kretenere, egne Kæmpe-Viser til Klo-

ten. Det gjorde de Aftammen med Kette, efter Naturens
Vilje, siger Polyb, for den raa og kolde Himmel-Egns
Eftel, der naader dem til en traalform Leve-Maade og gjør dem
kædetlig haardt, vilde og mørkt, saa de tvangse heilig til at den
Opmundring i Sindet og Formildelse af Sædne, den agte
Mufit er saa flittet til at virke *).

At Achaererne ogsaa fra Aftids-Lid maae haade
have flittet og dandst gode, ser vi af det morsomme Sagn
hos Herodot om Spartanerne, der forlangde hele
Arkadien af Drakket, men fik til Svar: nei, det fortyde
Arkadiens talrige Ager-Vaasser, thi den Begjæring er
alt for grov, men med Tegea, Hæsbunder at dandst,
det jeg dig ikke misundte! Trodsdigheden lod nemlig Sparta-
nerne haade de Tegeatiffe Aftaders Underbringelse, hvorfor de
stærk oprede Lid og tog Heoler med til Fangerens Veien, men
maatte læse dem selv **). Dette gamle Sag til Aftaderne,
som var de eneste Peloponneser, Heraklidenes ei kun-
de bygge, glønde Spartanerne aldrig, og Megalopolis, som
lige fra sin Oprindelse havde været dem en Torn i Slet, blev
det naturligvis bebøvet, da dens Tyrann Lyfiadaas frivillig
nedlagte Regjeringen og Staden optoges i det Achæiske
Forkund ***). Derfor havde Kleomenes i sine sidste Dage
overrasket og ødelagt Megalopolis, og Borgene derfra,
som under Philopomenes Anførsel slog sig ud af Byen,
var da igjen hans bitterste Fiender ved Sellasia, hvor
Philopomenen ei blot gjorde hvad Man kalder „Under-
Værker“ af Tapperhed, men vandt Ky som en uforsignelig
Anfører. Kleomenes havde leiet sig mellem Hoiene
Dymy og Teas og ladet dem stærkt forstærke, saa Sla-

*) Polyb IV. 19—20.

***) Herod. I. 66.

****) Herod. II. 171. Polyb II. 44.

